

לע"נ

ישי ז"ל בן יהודה הי"ו קרויזר

שלמה ז"ל בן יהודה הי"ו קרויזר

שרה פלהיימר ע"ה בת ישראל פוטר הי"ו

הערות והארות יתקבלו בברכה
 שלומית קרויזר shlomitkro@gmail.com
 02-5354734, 0523003261

איסורי קירבה

את איסורי הקירבה אפשר לחלק ל- 3 קבוצות:

1. דינים שנובעים מאיסור "לא תקרב לגלות ערותה".
2. דינים שנובעים מאיסור השחתת זרע.

רמב"ם, הלכות איסורי ביאה פכ"א ה"יח:

אסור להוציא שכבת זרע לבטלה. לפיכך לא יהיה אדם דש מבפנים וזורה מבחוץ. ולא ישא קטנה שאינה ראוייה לילד. אבל אלו שמנאפין ביד ומוציאין שכבת זרע לא די להם שאיסור גדול הוא אלא שהעושה זה בנדוי הוא יושב ועליהם נאמר ידיכם דמים מלאו וכאילו הרג הנפש:

שו"ע אבן העזר סימן כג סעיפים א + ב:

איסור הוצאת זרע לבטלה ודברים המביאים לכך

סעיף א

אסור להוציא שכבת זרע לבטלה ועון זה חמור מכל עבירות שבתורה. לפיכך לא יהיה אדם דש מבפנים וזורה מבחוץ, ולא ישא קטנה שאינה ראוייה לילד.

סעיף ב

אלו שמנאפים ביד ומוציאים שכבת זרע, לא די להם שאיסור גדול הוא, אלא שהעושה זה בנידוי הוא יושב ועליהם נאמר: ידיכם דמים מלאו (ישעיה א, טו) וכאלו הרג הנפש.

3. גדרי רבנן.

חשיבות הסייגים -

מסכת שבת יב ע"ב:

לא יקרא לאור הנר שמא יטה, אמר ר' ישמעאל בן אלישע אני אקרא ולא אטה, פעם א' קרא ובקש להטות, אמר: כמה גדולים דברי חכמים שהיו אומרים לא יקרא לאור הנר. ר' נתן אומר קרא והטה וכתב על פנקסו אני ישמעאל בן אלישע קריתי והטיתי נר בשבת לכשיבנה בהמ"ק אביא חטאת שמנה.

"כמה גדולים דברי חכמים"

לע"נ

ישי ז"ל בן יהודה הי"ו קרויזר

שלמה ז"ל בן יהודה הי"ו קרויזר

שרה פלהיימר ע"ה בת ישראל פוטר הי"ו

הערות והארות יתקבלו בברכה
 שלומית קרויזר shlomitkro@gmail.com
 02-5354734, 0523003261

תנא דבי אליהו פרק טו (מסכת שבת יג ע"א):

תני דבי אליהו מעשה בתלמיד א', ששנה הרבה וקרא הרבה ושימש תלמידי חכמים הרבה - ומת בחצי ימיו, והיתה אשתו נוטלת תפיליו ומחזרתם בבתי כנסיות ובבתי מדרשות, ואמרה להם: כתיב בתורה כי הוא חייך ואורך ימך, בעלי ששנה הרבה, וקרא הרבה ושימש תלמידי חכמים הרבה, מפני מה מת בחצי ימיו? ולא היה אדם מחזירה דבר. פעם אחת נתארחתי אצלה והיתה מסיחה כל אותו מאורע. ואמרת לי: לה: בתי, בימי נדוּתך מה הוא אצלך? אמרה לי: חס ושלום אפי' באצבע קטנה לא נגע [בי] בימי לבוניך מהו אצלך? אכל עמי ושתה עמי וישן עמי בקירוב בשר ולא עלתה דעתו על דבר אחר. ואמרת לי: ברוך המקום שהרגו שלא נשא פנים לתורה, שהרי אמרה תורה: "ואל אשה בנדת טומאתה לא תקרב".

כל אסורי ההרחקות תקפים באותה רמת חומרה
 מתחילת הראיה ועד לאחר הטבילה

שו"ת הריב"ש סימן תכה:

כמו שאירע לאותו תלמיד: ששנה הרבה, ושימש תלמידי חכמים הרבה. ומת בחצי ימיו; שהיה מיקל בימי לבונה, ולא בימי נדוּתה. כדאיתא בפ"ק דשבת (י"ג:). וכתב ר"ת ז"ל: שאי אפשר לתלמיד ששימש חכמים הרבה, שלא ידע לדרשת רבי עקיבא (בשבת ס"ד:) בפסוק: והדוה בנדתה. לעולם תהא בנדתה, עד שתבא במים. וכיון שלא היה מקל בימי נדוּתה, לא היה לו להקל בימי לבונה: שהרי כיון שלא טבלה, בנדתה היא. אלא ודאי, טובלת היתה לטהרות בסוף ימי נדוּתה של תורה; דהיינו לאחר שבעה מתחלת ראייתה. ואחר כן, היתה סופרת שבעה נקיים, וחוזרת וטובלת לבעלה. ואותו תלמיד, כיון שטבלה טבילה ראשונה, והיא טהורה בדין תורה; היה מיקל לישן עמה בקרוב בשר, קודם מלאת לה שבעה נקיים. ופרץ גדרן של חכמים. ולכן מת בחצי ימיו. ונראה שנהגו בטבילה זו, בדורות הראשונים: משום טהרות... ועוד, דאפשר דס"ל טבילה בזמנה, מצוה. ואעפ"כ כתב הרמב"ן ז"ל: שבטלוח בדורות האחרונים, משום דהויא חומרא דאתיא לידי קולא: שיבאו בה לידי מכשול, להקל באסורא דרבנן; כמו שנכשל אותו תלמיד.

שו"ת תשב"ץ חלק ג סימן נח:

תשובה: אין הפרש בין ימי ליבון לימי נדוּת, שאין אשה עולה מטומאתה אלא בטבילה. ודורות הראשונים היו טובלו' אחר ז' אם פסקה, טבילה דאוריית' ואח"כ סופרת ז' נקיים כמנהג בנות ישראל. ובזה אמרו בפ"ק דשבת (י"ג ע"ב) שהי' מיקל אותו תלמיד ליגע בה ואמר אליהו זכור לטוב ברוך המקום שעקרן שלא נשא פנים לתורה לעשות סייג מדבריהם כ"כ ר"ת ז"ל.

לע"נ

ישי ז"ל בן יהודה הי"ו קרויזר

שלמה ז"ל בן יהודה הי"ו קרויזר

שרה פלהיימר ע"ה בת ישראל פוטר הי"ו

הערות והארות יתקבלו בברכה
 שלומית קרויזר shlomitkro@gmail.com
 02-5354734, 0523003261

פירוט איסורי קירבה

1

הקלת ראש	
הדרך המותרת	האסור
	<ul style="list-style-type: none"> • אסור ליצור אורה המעוררת מבחינה מינית, ע"י שחוק וקלות ראש. • אסור לבעל להנות מריח הבושם שעליה, או שעל בגדיה אף אם היא הסירה אותם. • אסור להשיב זה על זה רוח במניפה. • הסרת לכלוך, בע"ח וכדו' מהשני ע"י משב – רוח מחלוקת וראוי להחמיר. • לתת נשיקה לתינוק הנמצא בידי השני – ראוי להחמיר.

לע"נ

ישי ז"ל בן יהודה הי"ו קרויזר

שלמה ז"ל בן יהודה הי"ו קרויזר

שרה פלהיימר ע"ה בת ישראל פוטר הי"ו

הערות והארות יתקבלו בברכה
 שלומית קרויזר shlomitkro@gmail.com
 02-5354734, 0523003261

2

נגיעה והושטה מיד ליד	
הדרך המותרת	האסור
<ul style="list-style-type: none"> • מותר <u>לבעל</u> לגעת בבגדי אשתו כשאינם עליה. • כשצריכים למסור ולהעביר חפץ מאחד לשני – האחד יניח את החפץ והשני ירים ויקח. • אם התינוק מושיט את עצמו – מותר. • בשעת צורך, כאשר האחד זורק את החפץ כלפי מעלה והשני תופסו, ואין זה לשם משחק – מותר. • אם אין אפשרות אחרת, ואין אדם אחר שיכול לעזור – מותר. 	<ul style="list-style-type: none"> • אסור לגעת האחד בשני: בין בגוף עצמו, בין בבגדים שעליהם ובין באמצעות חפץ. • אסור להושיט זה לזה שום חפץ: בין ארוך, שאין חשש נגיעה בהושטתו ובין קצר. • אסור להעביר אחד לשני תינוק שאינו מושיט את עצמו (קטן או חולה). • אסור למסור זה לזה חפץ ע"י זריקה. • אסור להרים יחד דבר ארוך או כבד.

לע"נ

ישי ז"ל בן יהודה הי"ו קרויזר

שלמה ז"ל בן יהודה הי"ו קרויזר

שרה פלהיימר ע"ה בת ישראל פוטר הי"ו

הערות והארות יתקבלו בברכה
 שלומית קרויזר shlomitkro@gmail.com
 02-5354734, 0523003261

אכילה על שלחן אחד	
הדרך המותרת	האסור
<p>• בארוחה משותפת נוצרת אוריה של קרבה ולכן יש צורך בשינוי / בהיכר שיזכיר לזוג להיזהר מלהכשל. את השינוי אפשר לעשות באחת מן הדרכים הבאות:</p> <p>א. להניח בין צלחתו לצלחתה חפץ, שהם החליטו עליו כסימן</p> <div style="display: flex; justify-content: space-around; align-items: center;"> <div style="text-align: center;"> <p>חפץ שבד"כ לא מניחים אותו על השלחן אבל יכולים להשתמש בו בסעודה זו</p> </div> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px;">או</div> <div style="text-align: center;"> <p>חפץ שרגילים להניח אותו על השלחן אבל לא ישתמשו בו בסעודה זו</p> </div> </div> <p>ב. שכ"א מהם יאכל על מפית אישית.</p> <p>ג. אם יש להם מקומות ישיבה קבועים, האשה תשנה את מקום ישיבתה.</p> <p>הערה: החפץ שהם בוחרים בו כסימן, יכול להשתלב בשולחן, אין צורך שיהיה ניכר כסימן, אלא לזוג עצמו.</p> <p>• אין צורך בסימן היכר עפ"י הרב אליהו - כאשר סועדים עימם אנשים נוספים עפ"י טהרת בת ישראל – כאשר האשה לא יושבת ליד בעלה.</p>	

לע"נ

ישי ז"ל בן יהודה הי"ו קרויזר

שלמה ז"ל בן יהודה הי"ו קרויזר

שרה פלהיימר ע"ה בת ישראל פוטר הי"ו

הערות והארות יתקבלו בברכה
 שלומית קרויזר shlomitkro@gmail.com
 02-5354734, 0523003261

אכילת שיירים	
הדרך המותרת	האסור
<ul style="list-style-type: none"> ● מותר <u>לבעל</u> לאכול או לשתות משייריה במקרים הבאים: - שלא בפניה. - אם אדם אחר אכל מהשיירים לפניו. - אם השיירים הועברו לכלי אחר, אפילו אם אח"כ הוחזרו לצלחתה. - אם הבעל לא יודע שהשיירים הם שיירי אשתו. (אין חובה ליידע אותו בכך) - אם התחיל לאכול בהיתר – שלא בפניה או שלא ידע שהם שייריה, יכול להמשיך. 	<ul style="list-style-type: none"> ● אסור <u>לבעל</u> לאכול או לשתות משיירי אשתו, <u>בפניה</u>, אף אם הוסיפו עליהם.
<p>אם הבעל רוצה לאכול או לשתות משיירי אשתו, והוא לא יודע שהיא נידה- צריכה לומר לומר לו זאת.</p>	
<p>אם האשה רק טעמה מהאוכל, כדי לבדוק את טעמו, האוכל אינו נחשב לשייריה והבעל יכול לאכול ממנו.</p>	
<ul style="list-style-type: none"> ● <u>לאשה</u> מותר לאכול ולשתות משיירי בעלה. 	
<ul style="list-style-type: none"> ● צלחת מרכזית: 	
<p>מותר אם לא אוכלים ישירות מהצלחת אלא כ"א מעביר ממנה מנה לצלחתו האישית</p>	<p>יש מתירים לאכול ישירות ממנה אם סועד אתם אדם נוסף</p>

לע"נ

ישי ז"ל בן יהודה הי"ו קרויזר

שלמה ז"ל בן יהודה הי"ו קרויזר

שרה פלהיימר ע"ה בת ישראל פוטר הי"ו

הערות והארות יתקבלו בברכה
 שלומית קרויזר shlomitkro@gmail.com
 02-5354734, 0523003261

5

ישיבה ושכיבה על מיטת בן הזוג	
הדרך המותרת	האסור
	<ul style="list-style-type: none"> • לשבת על מיטת השני:
<ul style="list-style-type: none"> - <u>לאיש</u> מותר לשבת על מיטת אשתו כשאיננה בעיר. 	<ul style="list-style-type: none"> - <u>לאיש</u> אסור לשבת על מיטת אשתו, כשאשתו בעיר.
<ul style="list-style-type: none"> - עפ"י טהרת בת ישראל – מותר לאשה לשבת על מיטת בעלה שלא בפניו. 	<ul style="list-style-type: none"> - <u>לאשה</u>: - עפ"י טהרת בת ישראל – אסור לאשה לשבת על מיטת בעלה בפניו.
<ul style="list-style-type: none"> - עפ"י הרב מרדכי אליהו – מותר <u>לאשה</u> לשבת על מיטת בעלה בפניו. 	
	<ul style="list-style-type: none"> • לשכב על מיטת השני:
<ul style="list-style-type: none"> - <u>לאיש</u> מותר לשכב על מיטת אשתו, כשאשתו לא בעיר. 	<ul style="list-style-type: none"> - <u>לאיש</u> אסור לשכב על מיטת אשתו, כשאשתו בעיר.
<ul style="list-style-type: none"> - עפ"י טהרת בת ישראל – מותר <u>לאשה</u> לשכב על מיטת בעלה שלא בפניו. 	<ul style="list-style-type: none"> - עפ"י טהרת בת ישראל - <u>לאשה</u> אסור לשכב על מיטת בעלה בפניו.
<ul style="list-style-type: none"> - עפ"י הרב מרדכי אליהו – מותר <u>לאשה</u> לשכב על מיטת בעלה כשהבעל לא נמצא בבית. 	<ul style="list-style-type: none"> - עפ"י הרב מרדכי אליהו - <u>לאשה</u> אסור לשכב על מיטת בעלה כשהוא בבית.
<p>האסור הוא לא רק במיטה, אלא בכל דבר המיוחד לה או לו כגון: חלוק רחצה, נעלי בית, כר, שמיכה וכדו'</p>	

לע"נ

ישי ז"ל בן יהודה הי"ו קרויזר

שלמה ז"ל בן יהודה הי"ו קרויזר

שרה פלהיימר ע"ה בת ישראל פוטר הי"ו

הערות והארות יתקבלו בברכה
 שלומית קרויזר shlomitkro@gmail.com
 02-5354734, 0523003261

ישיבה על ספסל אחד	
הדרך המותרת	האסור
<p>מותר בתנאי שאין חשש לקרוב הדעת: - אם אדם אחר יושב ביניהם או - שהאשה תשב ראשונה והאיש שני.</p> <p>אם יש חשש נגיעה: ישימו חפץ ביניהם.</p> <p>• על ספסל קבוע - קבוע = מחובר לקיר או לרצפה או שעשוי מקורות כבדות שכובדן קובען: מותר לשבת על ספסל קבוע כאשר אין חשש נגיעה.</p> <p>אם יש חשש נגיעה: ישימו חפץ ביניהם.</p> <p>א. מותר באחת הדרכים הבאות: שיושבים בשני מושבים נפרדים. ב. שאחר יושב ביניהם. ג. שהאשה תשב ראשונה והאיש שני + וישימו חפץ ביניהם.</p> <p>• בנסיעה לצורך - מותר לשבת בספסל אחד בתנאי שיזהרו מנגיעה. אם יש חשש נגיעה - ישימו חפץ ביניהם.</p> <p>הרב אליהו מוסיף שבנסיעה באוטובוס: א. האשה תשב ראשונה, במושב הפנימי ותצמד אל הדופן. + ב. ישימו חפץ ביניהם.</p>	<p>ישיבה על ספסל</p> <p>• על ספסל מתנדנד = ספסל שמרגישים כאשר אדם נוסף מתיישב עליו ↓ אסורה ישיבה מחשש לקרוב הדעת</p> <p>ישיבה על ספסל בנסיעה</p> <p>• בנסיעה לטיול - עפ"י הרב מרדכי אליהו - ראוי שלא לנסוע לבדם במכונית פרטית גם אם יושבים במושבים נפרדים וטוב להחמיר ולא לטייל ולהתבודד כלל בימים אלה.</p>

לע"נ

ישי ז"ל בן יהודה הי"ו קרויזר

שלמה ז"ל בן יהודה הי"ו קרויזר

שרה פלהיימר ע"ה בת ישראל פוטר הי"ו

הערות והארות יתקבלו בברכה
 שלומית קרויזר shlomitkro@gmail.com
 02-5354734, 0523003261

7

שינה במיטה אחת	
הדרך המותרת	האסור
<ul style="list-style-type: none"> • מותר לישון במיטות נפרדות המרוחקות זו מזו. <p style="text-align: center;"><u>מידת ההרחקה:</u> מעיקר הדין – כך שהמיטות והשמיכות לא יגעו זה בזה.</p> <p style="text-align: center;">וראוי – כך שבני הזוג לא יגעו האחד בשני מתוך שינה, ע"י הושטת יד.</p> <p style="text-align: center;">צריך להרחיק את המיטות רק כששניהם במיטותיהם</p> <p style="text-align: center;"><u>לפי הפשט:</u></p> <div style="display: flex; justify-content: space-around;"> <div style="text-align: center;"> <p>רגלים</p> <p>↓</p> <p>לדרום</p> </div> <div style="text-align: center;"> <p>ראש</p> <p>↓</p> <p>לצפון</p> </div> </div> <p style="text-align: center;">עדיפות ראשונה:</p> <div style="display: flex; justify-content: space-around;"> <div style="text-align: center;"> <p>רגלים</p> <p>↓</p> <p>לצפון</p> </div> <div style="text-align: center;"> <p>ראש</p> <p>↓</p> <p>לדרום</p> </div> </div> <p style="text-align: center;">עדיפות שניה:</p> <p style="text-align: center;"><u>לפי הקבלה:</u></p> <div style="display: flex; justify-content: space-around;"> <div style="text-align: center;"> <p>רגלים</p> <p>↓</p> <p>למערב</p> </div> <div style="text-align: center;"> <p>ראש</p> <p>↓</p> <p>למזרח</p> </div> </div> <p style="text-align: center;">עדיפות ראשונה:</p> <div style="display: flex; justify-content: space-around;"> <div style="text-align: center;"> <p>רגלים</p> <p>↓</p> <p>לדרום</p> </div> <div style="text-align: center;"> <p>ראש</p> <p>↓</p> <p>לצפון</p> </div> </div> <p style="text-align: center;">עדיפות שניה:</p> <div style="display: flex; justify-content: space-around;"> <div style="text-align: center;"> <p>רגלים</p> <p>↓</p> <p>לצפון</p> </div> <div style="text-align: center;"> <p>ראש</p> <p>↓</p> <p>לדרום</p> </div> </div> <p style="text-align: center;">עדיפות שלישית:</p>	<ul style="list-style-type: none"> • אסור לישון במיטה אחת אף אם לא נוגעים זה בזה. <p style="text-align: center;"><u>כיוון המיטות:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • אסור לשמש כשהרגלים למזרח

לע"נ

ישי ז"ל בן יהודה הי"ו קרויזר

שלמה ז"ל בן יהודה הי"ו קרויזר

שרה פלהיימר ע"ה בת ישראל פוטר הי"ו

הערות והארות יתקבלו בברכה
 שלומית קרויזר shlomitkro@gmail.com
 02-5354734, 0523003261

דיני ערווה באשתו	
הדרך המותרת	האסור
<ul style="list-style-type: none"> • מותרים בראייה אותם מקומות שהם גלויים תמיד, ומותר אף להנות בראייתם. <p style="text-align: center;">לדעת הרב פינשטיין</p> <p style="text-align: center;">↓</p> <p style="text-align: center;">מותרים בראיה אותם מקומות שהיא מגלה רק בבית, כשהיא לבדה, ללא נוכחות זרים</p> <ul style="list-style-type: none"> • ראוי שאשה תיחד לה בגדים לימי נידתה או תעשה סימן אחר לתזכורת שהיא נידה אך עליה לזכור שבלבישתם או בעשיית הסימן היא כאומרת שהיא נידה. <p>אבל אם היא שרה כדי להרדים תינוק, וזו הדרך היחידה שהוא נרדם ולבעל אין מקום אחר ללכת אליו – מותר.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • לבעל אסורה ההסתכלות במקומות המכוסים <p style="text-align: center;">↓</p> <p style="text-align: center;">מהם המקומות המכוסים האסורים בראיה?</p> <div style="display: flex; justify-content: space-between;"> <div style="width: 45%;"> <p>אותם מקומות שאשה מכסה גם כשהיא בבית לבדה ללא נוכחות זרים (ש"ת אגרות משה) הרב משה פינשטיין יו"ד ב סימן ע"ה)</p> </div> <div style="width: 45%;"> <p>אותם מקומות שאשה מכסה כשהיא יוצאת אל בין אנשים (משנה ברורה סימן ע"ה סק"י)</p> </div> </div> <p style="text-align: center;">↓</p> <p style="text-align: center;">הרב אליהו</p> <p style="text-align: center;">↓</p> <p style="text-align: center;">אסורים בראייה אותם מקומות האסורים בראייה אצל כל אשה</p> <p style="text-align: center;">↓</p> <p style="text-align: center;">זרוע, שוק וכדו'</p> <p style="text-align: center;">↓</p> <p style="text-align: center;">עליה לכסות את ראשה כל ימי נידתה וראוי שתישן עם כיסוי ראש</p> <p style="text-align: center;">↓</p> <p style="text-align: center;">ואם נפל בזמן השינה</p> <p style="text-align: center;">↓</p> <p style="text-align: center;">אין בכך כלום</p> <ul style="list-style-type: none"> • אסור לבעל לשמוע קול זימרת אשתו כשהיא נידה, לכן ראוי שהאשה לא תשמיע את קולה בשיר ובזמירות שבת. • לבעל אסור להריח את הבושם שעליה או על בגדיה, אף כשאינה לבושה בהם.

לע"נ

ישי ז"ל בן יהודה הי"ו קרויזר

שלמה ז"ל בן יהודה הי"ו קרויזר

שרה פלהיימר ע"ה בת ישראל פוטר הי"ו

הערות והארות יתקבלו בברכה
שלומית קרויזר shlomitkro@gmail.com
02-5354734, 0523003261

דיני ערוה באשתו

שו"ע, יורה דעה סימן קצה סעיף ז:

לא יסתכל אפילו בעקבה, ולא במקומות המכוסים שבה,
(אבל מותר להסתכל בה במקומות הגלויים אע"פ שנהנה
בראייתה), (ב"י בשם הרמב"ם).

שו"ע, אורח חיים סימן עה סעיף א:

טפח מגולה באשה, במקום שדרכה לכסותו, אפי' היא אשתו,
אסור לקרות ק"ש כנגדה.

המקומות המכוסים

דעה ב:

דעה א:

שו"ת אגרות משה, הרב משה פינשטיין

יורה דעה ב סימן ע"ה:

...ובכלל מסתבר לדינא שבמקומות המכוסים שבה
שאסור לבעל להסתכל הוא רק במקומות המכוסים
אף בביתה כשאין שם רק בעלה, או כשאין שום איש,
דג"כ רגילות להיות מלובשות, דלא מסתבר כלל
דיהיה הכוונה למקומות המכוסים כשהולכות בשוק
ובפני אינשי אחריני, שצריכות ללכת בצניעות יותר
אך שטוב להחמיר באופן טוב ושלום
כי בענינים אלו המחמיר משובח

אסורים בראייה אותם מקומות
שאשה מכסה תמיד
גם כשהיא בבית לבדה

משנה ברורה, הלכות ק"ש

סימן ע"ה סק"י:

ואפילו אם אין דרכה לכסותו רק בשוק
ולא בבית ובחצר, מכל מקום בכלל ערוה
היא לכלי עלמא אפילו בבית...

אסורים בראייה אותם מקומות
שאשה מכסה
כשהיא יוצאת אל בין אנשים

דרכי טהרה, הרב אליהו:

מקומות מכוסים אלה הם המקומות שאסורים
בראייה אצל כל אשה, דהיינו זרוע, שוק וכו'

לע"נ

ישי ז"ל בן יהודה הי"ו קרויזר

שלמה ז"ל בן יהודה הי"ו קרויזר

שרה פלהיימר ע"ה בת ישראל פוטר הי"ו

הערות והארות יתקבלו בברכה
 שלומית קרויזר shlomitkro@gmail.com
 02-5354734, 0523003261

שער באשה

מסכת ברכות כד ע"א:

"אמר שמואל קול באשה ערוה... אמר רב ששת שער באשה ערוה"...

במדבר ה, יח:

"ופרע את ראש האשה".

ספרי במדבר ה, יח:

"תניא רבי ישמעאל אומר, ופרע את ראש האשה, לימד על בנות ישראל שהן מכסות ראשיהן ואע"פ שאין ראייה לדבר זכר לדבר".

וכן נפסק להלכה

שו"ע אבן העזר סימן כ"א סעיף א:
 "ואסור לשמוע קול ערוה או לראות שיערה"

שו"ת אגרות משה, הרב משה פינשטיין

יורה דעה ב סימן ע"ה:

"ובדבר שער אשה נידה לבעלה, הנה ודאי עדיף ממקומות המכוסים שבה, דהנשים שאין מחמירות לעשות כקמחית אלא כפי חיובה שבביתה כשליכא שם אינשי אחריני אינה מכסית שערותיה, שהבעל רגיל בהו תמיד הוא טעם גדול שאין לאסור עליו, וגם לשון האיסור הא נאמר בכתובות דף ע"ב אזהרה לבנות ישראל שלא יצאו בפרוע ראש, ולשון הרמב"ם פכ"ד מאישות הי"א יוצאה בשוק ושער ראשה גלוי ולשון הרמב"ם פכ"א מא"ב הי"ז וכן לשון השו"ע אה"ע סימן כ"א סעיף ב לא תלכנה בנות ישראל פרועות ראש בשוק, ואם גם בביתה היתה אסורה חלק גדול בשנה יותר מרביעית ולפעמים גם יותר משלישית לא היה שייך לומר לא תלכנה בשוק, וכן מסתבר לדינא ומ"מ כל המחמיר בעניינים אלו משובח ואם אפשר באופן טוב ושלום היה טוב להחמיר".

משנה ברורה, הלכות קריאת שמע

סימן ע"ה סק"י:

"ודע עוד, דאפילו אם דרך אשה זו וחברותיה באותו מקום לילך בגלוי הראש בשוק כדרך הפרוצות, אסור, וכמו לענין גלוי שוקה דאסור בכל גווני וכן"ל בס"ק ב, כיוון שצריכות לכסות השערות מצד הדין [ויש בזה אסור תורה מדכתיב "ופרע את ראש האשה" מכלל שהיה מכסה] וגם כל בנות ישראל המחזיקות בדת משה נזהרות מזה מימות אבותינו מעולם ועד עתה, בכלל ערוה היא ואסור לקרות כנגד".

דרכי טהרה, הרב אליהו:

"לכן צריכה האשה לכסות את ראשה כל ימי נידתה וראוי שתישן עם כיסוי ראש, ואם נפל בשעת השינה אין בכך כלום.

לע"נ

ישי ז"ל בן יהודה הי"ו קרויזר

שלמה ז"ל בן יהודה הי"ו קרויזר

שרה פלהיימר ע"ה בת ישראל פוטר הי"ו

הערות והארות יתקבלו בברכה
 שלומית קרויזר shlomitkro@gmail.com
 02-5354734, 0523003261

קול באשה

מסכת ברכות כד ע"א:

"אמר שמואל קול באשה ערוה שנאמר כי קולך ערב" (שיר השירים ב,ד)

וכן נפסק להלכה:

שו"ע אבן העזר סימן כ"א סעיף א:

..."ואסור לשמוע קול ערוה או לראות שיערה" ...

בית שמואל, שם:

..."ודוקא קול ערוה אסור אבל קול דיבור שלה מותר"...

באשתו כשהיא נדה:

שו"ת אגרות משה, הרב משה פינשטיין יורה דעה ב סימן ע"ה:

"ובדבר קול באשתו נדה אם מותר לשמוע כשמזמרת,
 הנה הפ"ת סימן קצ"ה סק"י נשאר בצ"ע
 ולכן מהראוי להחמיר"

דרכי טהרה, הרב אליהו:

"אין לבעל לשמוע קול זמר אשתו בזמן נדתה.

...וכשהאשה שרה לתינוקה שיר ערש להשקיטו ולהרדימו,
 ואין דרך אחרת להשקיטו אלא בכך,
 יכול בעלה לשמוע קולה,
 אם אין לו מקום אחר ללכת לשם...

ראוי שלא תשמיע האשה את קולה בשיר ובזמירות שבת בהיותה נדה".

לע"נ

ישי ז"ל בן יהודה הי"ו קרויזר

שלמה ז"ל בן יהודה הי"ו קרויזר

שרה פלהיימר ע"ה בת ישראל פוטר הי"ו

הערות והארות יתקבלו בברכה
 שלומית קרויזר shlomitkro@gmail.com
 02-5354734, 0523003261

המקומות המותרים בראיה

מותרים בראיה אותם מקומות שהם גלויים תמיד
 ומותר אף להנות בראיתם

רמב"ם, הלכות איסורי ביאה פ"כא הלכה ד:

"ומותר לאדם להביט באשתו כשהיא נדה ואע"פ שהיא ערוה.
 ואע"פ שיש לו הנאת לב ממנה בראייה הואיל והיא מותרת לו לאחר זמן
 אינו בא בזה לדבר מכשול".

השגות הראב"ד איסורי ביאה פכ"א הלכה ד:

"אבל לא במקום הסתר שלה"

באותו מקום אסור להסתכל גם כשאינה נידה.

שו"ע, יורה דעה, סימן קצה סעיף ז:

"לא יסתכל אפילו בעקבה
 ולא במקומות המכוסים שבה".

הגהות הרמ"א, שם:

"אבל מותר להסתכל בה במקומות
 הגלויים אע"פ שנהנה בראייתה " (ב"י בשם הרמב"ם)

שו"ע, אבן העזר, סימן כא סעיף ד:

"מותר לאדם להביט באשתו אע"פ שהיא נדה והיא ערוה לו
 אע"פ שיש לו הנאה בראייתה, הואיל והיא מותרת לו לאחר זמן
 אינו בא בזה לידי מכשול".

על המסתכל באשה זרה, כדי להנות, נאמר:

מסכת ברכות סא ע"א:

"אפילו יש בידו תורה ומעשים טובים כמשה רבינו,
 לא ינקה מדינה של גיהנום".

לע"נ

ישי ז"ל בן יהודה הי"ו קרויזר

שלמה ז"ל בן יהודה הי"ו קרויזר

שרה פלהיימר ע"ה בת ישראל פוטר הי"ו

הערות והארות יתקבלו בברכה
 שלומית קרויזר shlomitkro@gmail.com
 02-5354734, 0523003261

מזיגת הכוס	
הדרך המותרת	האסור
<ul style="list-style-type: none"> • מזיגה שלא בפני השני <li style="text-align: center;">+ • הגשה בשנוי <div style="text-align: center;"> </div> <ul style="list-style-type: none"> • מותר לאשה לשתות את היין מהגביע שקדש עליו הבעל היא תקבל את הגביע באחת מהדרכים הבאות: <ol style="list-style-type: none"> א. הגביע עובר בין כל הסועדים ובכללם האשה. ב. הבעל מניח את הגביע לידו והאשה לוקחת ושותה. ג. הבעל מוזג מהגביע לכוסיות וכ"א מהסועדים לוקח כוסית לעצמו. ד. הבעל מניח את הגביע, ואחר, מגיש לאשה. - <u>לאיש</u> מותר להגיש לאשתו <u>דברי מאכל ומשקה</u> בפניה ואין צורך בשינוי. - <u>לאשה</u> גם כן מותר להגיש לבעלה, אך • <u>מים</u> - מותר למזוג ולהגיש האחד בפני השני ואין צורך בשינוי. 	<ul style="list-style-type: none"> • <u>מזיגת</u> יין וכל משקה חריף בפני השני, עבורו - אסורה. • <u>הגשת</u> יין וכל משקה חריף - אסורה. • <u>שגור</u> יין ע"י האיש לאשה - אסור, גם ביין של קידוש. • <u>הגשת דברי מאכל ושאר משקים</u>: <p style="text-align: center;"> טוב לחשוש כשאפשר ולהגיש שלא בפניו, ואם בפניו- להגיש בשינוי. </p>

לע"נ

ישי ז"ל בן יהודה הי"ו קרויזר

שלמה ז"ל בן יהודה הי"ו קרויזר

שרה פלהיימר ע"ה בת ישראל פוטר הי"ו

הערות והארות יתקבלו בברכה
 שלומית קרויזר shlomitkro@gmail.com
 02-5354734, 0523003261

10

הצעת המיטה	
הדרך המותרת	האסור
<ul style="list-style-type: none"> • מותר <u>לאשה</u> לעשותן שלא בפני בעלה. • ויש מתירים. • עבודות שיש בעשייתן טורח (וע"כ אין חיבה) – מותר לעשותן בפני בן הזוג. • סדור המיטה לאחר השינה – אין בכך חיבה ומותר לסדר בפני השני. 	<ul style="list-style-type: none"> • עבודות קלות, שאין טורח בעשייתן – אסור <u>לאשה</u> לעשותן <u>בפני</u> בעלה. • <u>לאיש</u> בפני אשתו – ראוי להחמיר ← - סידור כרים ומזרונים קלים, מאחר ואין גדרים ברורים, מתי יש בסידורם טורח ואין חיבה ומתי אין בסידורם טורח ויש חיבה – ראוי להחמיר בסידורם. - סידור מיטות לאורחים – ראוי להציע שלא בפניהם.

לע"נ

ישי ז"ל בן יהודה הי"ו קרויזר

שלמה ז"ל בן יהודה הי"ו קרויזר

שרה פלהיימר ע"ה בת ישראל פוטר הי"ו

הערות והארות יתקבלו בברכה
 שלומית קרויזר shlomitkro@gmail.com
 02-5354734, 0523003261

11

יציקת מים לרחיצת פנים, ידיים ורגליים	
הדרך המותרת	האסור
<ul style="list-style-type: none"> • יש מתירים. • הבאת מים לנטילת ידיים, ראשונים או אחרונים – מותרת. 	<ul style="list-style-type: none"> • אסורה יציקת מים על השני לשם רחיצה, אף אם בני הזוג לא נוגעים זה בזה. • להעמיד את המים לפני המתרחץ: לפי טהרת בת ישראל – אסור. לפי הרב מרדכי אליהו – טוב להחמיר אך

לע"נ

ישי ז"ל בן יהודה הי"ו קרויזר

שלמה ז"ל בן יהודה הי"ו קרויזר

שרה פלהיימר ע"ה בת ישראל פוטר הי"ו

הערות והארות יתקבלו בברכה
 שלומית קרויזר shlomitkro@gmail.com
 02-5354734, 0523003261

חולה

• כאשר האיש חולה:

שו"ע יורה דעה סימן קצה סעיף טו:

"אם הוא חולה ואין לו מי שישמשנו זולתה, מותרת לשמשו רק שתזהר ביותר שתוכל להזהר מהרחצת פניו ידיו ורגליו והצעת המטה בפניו".

• כאשר האשה חולה:

שו"ע יורה דעה סימן קצה סעיף טז:

"אשה חולה והיא נדה, אסור לבעלה ליגע בה כדי לשמשה, כגון להקימה ולהשכיבה ולסומכה".

הב"י מביא הסברים להבדל בין כשהאיש חולה לבין כשהאשה חולה:

1. בית יוסף טור יורה דעה סימן קצה:

"דווקא כשהוא חולה והיא בריאה שרי דכיון דחולה הוא ליכא למיחש להרגל עבירה דאין יצרו מתגבר עליו מפני תשש כוחו, אבל כשהיא חולה והוא איכא למיחש להרגל עבירה שמא יתגבר יצרו עליו ויפייסנה".

2. חשש לדעת הרמב"ם

רמב"ם, הלכות איסורי ביאה פכ"א ה"א:

"כל הבא על הערוה מן העריות ... או שחבק ונשק דרך תאוה ונהנה בקרוב בשר – הרי זה לוקה מן התורה".

בית יוסף טור יורה דעה סימן קצה:

"אבל להרמב"ם דנגיעת ערוה אסורה מן התורה הכא אע"פ שיש בו פיקוח נפש אפשר דאסור משום דהוי אביזרא דגילוי עריות וצ"ע".

לע"נ

ישי ז"ל בן יהודה הי"ו קרויזר

שלמה ז"ל בן יהודה הי"ו קרויזר

שרה פלהיימר ע"ה בת ישראל פוטר הי"ו

הערות והארות יתקבלו בברכה
 שלומית קרויזר shlomitkro@gmail.com
 02-5354734, 0523003261

נגיעה באשתו התולה לצורך הכרחי ושלא דרך תאוה וחיבת ביאה

הגהות הרמ"א, שו"ע יורה דעה סימן קצה סעיף טז:

"וי"א דאם אין לה מי שישמשנה מותר בכל, וכן נוהגים אם צריכה לכך הרבה".

הש"ך מסביר שדברי הרמ"א הם גם לדעת הרמב"ם:

הש"ך בשו"ע יורה דעה סימן קצה סק"כ:

"דוודאי אף להרמב"ם ליכא איסור דאורייתא אלא כשעושה כן דרך תאוה וחיבת ביאה".

מדאורייתא האיסור הוא – אם החבוק והנשוק הם דרך תאוה או אם הנגיעה היא כדי להנות

יהרג ובל יעבור

אבל

אם אין תאוה והנאה

האיסור הוא מדרבנן

בשעת צורך

כגון

מחלה

יהיה אפשר להקל

לע"נ

ישי ז"ל בן יהודה הי"ו קרויזר

שלמה ז"ל בן יהודה הי"ו קרויזר

שרה פלהיימר ע"ה בת ישראל פוטר הי"ו

הערות והארות יתקבלו בברכה
 שלומית קרויזר shlomitkro@gmail.com
 02-5354734, 0523003261

בית שמואל שו"ע אבן העזר סימן כ סק"א:

"וכתב בתשובה (הרמב"ן) אפילו אם אינו עושה דרך חיבה
 סבירא ליה לרמב"ם מדאורייתא אסור "

חולק על הסברו הש"ך את דברי הרמב"ם
 ומסביר שהרמב"ם לא מחלק אם יש תאוה או אין תאוה

כל נגיעה אסורה מדאורייתא

הבית שמואל מפנה לגמרא במסכת סנהדרין עה ע"א:

מעשה באדם אחד שנתן עיניו באשה אחת, והעלה לבו טינא.
 ובאו ושאלו לרופאים, ואמרו: אין לו תקנה עד שתבעל.

אמרו חכמים: ימות, ואל תבעל לו.

תעמוד לפני ערומה?

- ימות ואל תעמוד לפני ערומה.

תספר עמו מאחורי הגדר?

- ימות ולא תספר עמו מאחורי הגדר.

פליגי בה ר' יעקב בר אידי ור' שמואל בר נחמני.

חד אמר: אשת איש היתה וחד אמר: פנויה היתה.

בשלמא למאן דאמר אשת איש היתה – שפיר. אלא למ"ד פנויה היתה מאי כולי האי?

רב פפא אמר: משום פגם משפחה.

רב אחא בריה דרב איקא אמר: כדי שלא יהו בנות ישראל פרוצות בעריות.

ולינסבה מינסב! לא מייטבה דעתיה, כדר' יצחק, דא"ר יצחק: מיום שחרב בית המקדש ניטלה

טעם ביאה וניתנה לעוברי עבירה, שנאמר: "מים גנובים ימתקו ולחם סתרים ינעם":

כל דבר שהוא מגדרי ערוה

אסור ואפילו אם ימות

ומה היה בסופו של אדם?

מסכת סנהדרין לא ע"ב, רש"י ד"ה לדזיו:

"ומצאתי בספר הגדה שהיה מר עוקבא בעל תשובה, שנתן עיניו באשה אחת והעלה לבו טינא
 ונפל בחולי, ואשת איש היתה, לימים נצרכה ללות ממנו ומתוך דוחקה נתרצית לו, וכבש יצרו
 ופטרה לשלום ונתרפא. וכשהיה יוצא לשוק היה נר דולק בראשו מן השמים ועל שם כך קרי ליה
 ר' נתן "צוציתא" (מסכת שבת דף נו:). הכא נמי להכי כתבו ליה הכי על שם האור שהיה זורח עליו":

לע"נ

ישי ז"ל בן יהודה הי"ו קרויזר

שלמה ז"ל בן יהודה הי"ו קרויזר

שרה פלהיימר ע"ה בת ישראל פוטר הי"ו

הערות והארות יתקבלו בברכה
 שלומית קרויזר shlomitkro@gmail.com
 02-5354734, 0523003261

12

חולה	
הדרך המותרת	האסור
<p>כאשר האשה חולה מחמירים יותר מאשר כשהאיש חולה ומתירים: לפוסקים כרמ"א – רק בשעת צורך לפוסקים כשו"ע – רק בשעת דחק גדולה</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • אם אין אפשרות לשכור עזרה בתשלום ואין אדם אחר שיכול לעזור יהיה מותר לעזור לחולה: 	<ul style="list-style-type: none"> • במקרה שהבעל או האשה חולים וצריכים עזרה, אסור לעזור במקרים הבאים:
<ul style="list-style-type: none"> - רק בדברים שהוא <u>חייב</u> בהם עזרה. 	<ul style="list-style-type: none"> - אם יש אדם אחר שיכול לעזור במקום בן הזוג, אף אם הוא יבקש שכר.
<ul style="list-style-type: none"> - רק בדברים שאין בהם חיבה. 	<ul style="list-style-type: none"> - בדברים שאפשר להסתדר ללא עזרה.
<ul style="list-style-type: none"> - בלי נגיעה בגוף עצמו, אלא בהפסק בגד. 	<ul style="list-style-type: none"> - במיוחד להימנע ככל שאפשר מדברים שיש בהם חיבה: כגון רחיצת פנים, ידיים ורגליים והצעת המיטה בפני השני. - בנגיעה ישירה בגוף עצמו.

לע"נ

ישי ז"ל בן יהודה הי"ו קרויזר

שלמה ז"ל בן יהודה הי"ו קרויזר

שרה פלהיימר ע"ה בת ישראל פוטר הי"ו

הערות והארות יתקבלו בברכה
 שלומית קרויזר shlomitkro@gmail.com
 02-5354734, 0523003261

לפום צערא - אגרא

רמב"ם, הקדמה למסכת אבות פרק ו':

ואמרו: "כל הגדול מחברו יצרו גדול ממנו". ולא דים זה עד שאמרו:
 ששכר המושל בנפשו גדול לפי רב צערו במשלו בנפשו, ואמרו:
 "לפום צערא - אגרא" ויותר מזה - שהם צוו להיות האדם מתאוה לעברות,
 והזהירו מלומר: שאני בטבעי לא אתאוה לזאת העברה, ואף על פי שלא אסרה
 התורה. והוא אמרם: "רבן שמעון בן גמליאל אומר: לא יאמר אדם: אי אפשי
 לאכל בשר בחלב, אי אפשי ללבוש שעטנז, אי אפשי לבוא על הערוה - אלא:
 אפשי, ומה אעשה - אבי שבשמים גזר עלי".

כלומר: שאין להתהלל בחוסר תאוה ובהעדר הרגש הנאה -
 כי לא מעלה היא אלא פחיתות, אלא בזאת יתהלל המתהלל:
 בהתגברותו על התאוות ובמשלו ברוחו.

לפום צערא - אגרא

קהלת ג, א:

לכל זמן וזמן ועת לכל חפץ תחת השמים:

מסכת תענית ל ע"ב:

כל המתאבל על ירושלים זוכה ורואה בשמחתה,
 ושאינו מתאבל על ירושלים - אינו רואה בשמחתה

רק המרגיש בחסרון

יכול לשמח בהשלמתו